

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 17.6.2014
COM(2014) 357 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**σχετικά με τη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την περιφέρεια Αδριατικής-
Ιονίου**

{SWD(2014) 190 final}

{SWD(2014) 191 final}

Πίνακας περιεχομένων

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
2.	ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	4
2.1	ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ.....	4
2.2	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	6
3.	Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΕΝΑ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ	7
3.1.	ΓΑΛΑΖΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.....	8
3.2.	ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ.....	9
3.3.	ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ.....	10
3.4.	ΒΙΩΣΙΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	11
4.	ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ.....	12
5.	ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΕ	14
6.	ΕΥΡΥΤΕΡΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ	14
7.	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ.....	14
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΔΡΙΑΤΙΚΗ ΘΑΛΑΣΣΑ ΚΑΙ ΤΟ ΙΟΝΙΟ ΠΕΛΑΓΟΣ.....	16

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα ανακοίνωση καθορίζει τις ανάγκες και τις δυνατότητες για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη στην περιοχή της Αδριατικής θάλασσας και του Ιονίου πελάγους. Παρέχει ένα πλαίσιο για μια συνεκτική μακροπεριφερειακή στρατηγική και ένα σχέδιο δράσης για την αντιμετώπιση των σχετικών προκλήσεων και ευκαιριών μέσω της συνεργασίας των συμμετεχουσών χωρών.

Πρόκειται για μια λειτουργική περιοχή που περιλαμβάνει κυρίως τη λεκάνη της Αδριατικής θάλασσας και του Ιονίου πελάγους. Καλύπτει επίσης σημαντική χερσαία επιφάνεια και αντιμετωπίζει τις θαλάσσιες, παράκτιες και χερσαίες περιοχές ως διασυνδεδεμένα συστήματα. Με την εντατικοποίηση της διακίνησης εμπορευμάτων, υπηρεσιών και προσώπων λόγω της ένταξης της Κροατίας στην ΕΕ και με την προοπτική της προσχώρησης στην ΕΕ και άλλων χωρών της περιφέρειας, οι χερσαίες συνδέσεις των λιμένων διαδραματίζουν εξέχοντα ρόλο. Η προσοχή που αποδίδεται στις διασυνδέσεις ξηράς-θάλασσας τονίζει επίσης τις επιπτώσεις που έχουν οι μη βιώσιμες χερσαίες δραστηριότητες στις παράκτιες ζώνες και στα θαλάσσια οικοσυστήματα.

Η περιφέρεια, στην οποία διαμένουν πάνω από 70 εκατομμύρια άτομα, διαδραματίζει βασικό ρόλο στην ενίσχυση της γεωγραφικής συνέχειας στην Ευρώπη. Η στρατηγική βασίζεται στην πρωτοβουλία Αδριατικής-Ιονίου¹, που αφορά οκτώ χώρες. Επισυνάπτεται χάρτης. Η παρούσα στρατηγική είναι ανοικτή και σε άλλους εταίρους της περιφέρειας.

Η ευημερία, που επιτυγχάνεται μέσω των εμπορικών συναλλαγών και των επιχειρήσεων, θα επιτρέψει στην περιφέρεια να ξεπεράσει την οικονομική κρίση. Οι λαοί της αξίζουν καλύτερες προοπτικές απασχόλησης, καλύτερη κινητικότητα, πιο ασφαλείς και ολοκληρωμένες παροχές ενέργειας καθώς και καλύτερη ποιότητα του περιβάλλοντος.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο που πραγματοποιήθηκε τον Δεκέμβριο του 2012 ζήτησε από την Επιτροπή να παρουσιάσει μια στρατηγική της ΕΕ για την περιφέρεια της Αδριατικής θάλασσας και του Ιονίου πελάγους (EUSAIR) έως τα τέλη του 2014. Γενικός στόχος της στρατηγικής είναι να προωθηθεί η βιώσιμη οικονομική και κοινωνική ευημερία στην περιφέρεια μέσω της ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας, καθώς και με τη βελτίωση της ελκυστικότητας, της ανταγωνιστικότητας και των δυνατοτήτων σύνδεσης, με διαφύλαξη, παράλληλα, του περιβάλλοντος και εξασφάλιση υγιών και ισόρροπων θαλάσσιων και των παράκτιων οικοσυστημάτων. Αυτό θα επιτευχθεί μέσω της συνεργασίας μεταξύ χωρών με πολύ κοινή ιστορία και γεωγραφία. Με την ενίσχυση της εφαρμογής των υφιστάμενων πολιτικών της ΕΕ στην περιφέρεια, η στρατηγική παρέχει σαφή ενωσιακή προστιθέμενη αξία, προσφέροντας ταυτόχρονα μια χρυσή ευκαιρία σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες να ευθυγραμμίσουν τις πολιτικές τους με το γενικότερο όραμα της στρατηγικής «ΕΕ-2020». Ως εκ τούτου, η στρατηγική θα συμβάλει επίσης στην προσέγγιση των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων με την ΕΕ, παρέχοντάς τους ευκαιρίες για στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, με στόχο την αντιμετώπιση των κοινών προκλήσεων και την αξιοποίηση των ευκαιριών που χαρακτηρίζουν την περιφέρεια.

¹ Η διακυβερνητική πρωτοβουλία Αδριατικής-Ιονίου ξεκίνησε το 2000, με στόχο να ενισχύσει την περιφερειακή συνεργασία, για να προωθήσει την πολιτική και οικονομική σταθερότητα δημιουργώντας έτσι μια στερεή βάση για τη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Η στρατηγική επωφελείται από:

- την εμπειρία που έχει αποκομιστεί εδώ και περισσότερο από 10 χρόνια από τη διακυβερνητική πρωτοβουλία Αδριατικής — Ιονίου. Η επιτυχημένη συνεργασία έχει ήδη δημιουργήσει ισχυρούς δεσμούς μεταξύ των συμμετεχουσών χωρών, με επακόλουθο την ανάπτυξη της περιφερειακής συνεργασίας μεταξύ πόλεων, εμπορικών επιμελητηρίων και πανεπιστημίων·
- τη θαλάσσια στρατηγική για την Αδριατική θάλασσα και το Ιόνιο πέλαγος, που εκδόθηκε από την Επιτροπή στις 30 Νοεμβρίου 2012², στην οποία εξετάζονται οι δυνατότητες γαλάζιας ανάπτυξης για τις θαλάσσιες λεκάνες·
- τη χρονική σύμπτωση της έναρξης της στρατηγικής με την έναρξη της προγραμματικής περιόδου 2014-2020. Αυτό επιτρέπει να ενσωματωθεί συστηματικά η στρατηγική στα ενωσιακά, εθνικά και περιφερειακά προγράμματα, και να κινητοποιήσει όλες τις πολιτικές και τα προγράμματα υπέρ της προσέγγισης αυτής·
- τα διδάγματα από τις υφιστάμενες μακροπεριφερειακές στρατηγικές³, δηλ. τη στρατηγική της ΕΕ για την περιφέρεια της Βαλτικής θάλασσας και τη στρατηγική της ΕΕ για την περιφέρεια του Δούναβη, καθώς και σε ό, τι αφορά τη συνεργασία με τις χώρες εκτός ΕΕ. Τα εν λόγω διδάγματα δείχνουν, για παράδειγμα, ότι είναι αναγκαίο να δοθεί έμφαση σε ένα περιορισμένο αριθμό κοινών προκλήσεων και/ή ευκαιριών και να εξασφαλιστεί η κυριότητα, η δέσμευση και ο ηγετικός ρόλος των συμμετεχουσών χωρών. Δείχνουν επίσης ότι είναι αναγκαίο να ενισχυθεί η διοικητική και θεσμική ικανότητα.

2. ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

2.1 ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Η περιφέρεια Αδριατικής-Ιονίου αντιμετωπίζει μια σειρά κοινών προκλήσεων. Ιστορικά, ένα μεγάλος μέρος της περιφέρειας έχει επηρεαστεί από δύσκολες πολιτικές και οικονομικές συγκυρίες καθώς και από συγκρούσεις. Ωστόσο, η ένταξη της Κροατίας και της Σλοβενίας, και η ευρωπαϊκή προοπτική και άλλων χωρών, παρέχουν μια ευκαιρία για ενδυνάμωση των δεσμών και για υπέρβαση της κληρονομιάς του παρελθόντος. Σημαντικές προκλήσεις είναι:

- **Κοινωνικοοικονομικές ανισότητες:** τόσο από την άποψη του κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ όσο και από την άποψη των ποσοστών ανεργίας, υπάρχουν έντονες διαφορές μεταξύ των χωρών. Ενώ ορισμένες περιοχές έχουν κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ κατά 20 % ανώτερο από τον μέσο όρο της ΕΕ και ποσοστό ανεργίας ίσο με 4 %, άλλες έχουν κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ το οποίο είναι κατά 70 % χαμηλότερο από το μέσο όρο της ΕΕ ενώ το ποσοστό ανεργίας ανέρχεται στο 30 %. Λόγω έλλειψης ικανότητας, οι επιχειρήσεις δεν διερευνούν επαρκώς τη διεθνή διάσταση του μάρκετινγκ, της καινοτομίας ή της έρευνας, ιδίως στο πλαίσιο της γαλάζιας οικονομίας. Είναι ελάχιστες οι συμπράξεις φορέων με τη συμμετοχή επιχειρήσεων, του ερευνητικού κλάδου και του δημοσίου·

² COM(2012)713.

³ COM(2011)381· SEC(2011)1071· COM(2012)128· COM(2013)18· COM(2013)468· SWD(2013)233

- **Μεταφορές:** η περιφέρεια παρουσιάζει σημαντικές ελλείψεις υποδομών, κυρίως μεταξύ των χωρών που ανήκουν εδώ και χρόνια στην ΕΕ και των άλλων χωρών, γεγονός που δυσχεραίνει την προσβασιμότητα. Ειδικότερα, το οδικό και το σιδηροδρομικό δίκτυο των Δυτικών Βαλκανίων χρειάζεται επείγοντως επισκευή, εξάλειψη των σημείων συμφόρησης και αποκατάσταση των συνδέσεων που λείπουν, διατροφικές διασυνδέσεις, συστήματα διαχείρισης της κυκλοφορίας και αναβάθμιση της ικανότητάς τους. Η συμφόρηση της θαλάσσιας κυκλοφορίας συνεχώς εντείνεται, ενώ απαιτείται αναβάθμιση της εποπτείας και του συντονισμού. Τα υπερβολικά χρονικά διαστήματα αναμονής και οι διαδικασίες στα σύνορα εμποδίζουν περαιτέρω την κυκλοφορία. Οι πολυτροπικές μεταφορές είναι ελάχιστα ανεπτυγμένες.
- **Ενέργεια:** η διασύνδεση των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας παραμένει ανεπαρκής, γεγονός που αποτρέπει την ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης ενεργειακής αγοράς, περιορίζει την παραγωγική ικανότητα και παρεμποδίζει την αποδοτική εκμετάλλευση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Επίσης, οι επενδύσεις σε δίκτυα φυσικού αερίου, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων υδροποιημένου φυσικού αερίου (ΥΦΑ), έχουν καθοριστική σημασία για την επίτευξη αποδοτικού και διαφοροποιημένου εφοδιασμού.
- **Περιβάλλον:** η αυξημένη χρήση του θαλάσσιου και παράκτιου χώρου από τον άνθρωπο απειλεί τα οικοσυστήματα. Μη βιώσιμες τουριστικές δραστηριότητες επιβαρύνουν τα ύδατα, το έδαφος και τη βιοποικιλότητα. Το μικρό βάθος των υδάτων και ο ημίκλειστος χαρακτήρας της Αδριατικής⁴ την καθιστά ευάλωτη στη ρύπανση. Η υπεραλίευση, η απόρριψη αλιευτικών εργαλείων και η ακατάλληλη από οικολογική άποψη υδατοκαλλιέργεια απειλούν τη θαλάσσια βιοποικιλότητα, καθώς και την ανθρώπινη υγεία. Τα μη επεξεργασμένα λύματα και στερεά απόβλητα από χερσαίες πηγές, κυρίως οι απορροές λιπασμάτων από γεωργικές δραστηριότητες που προκαλούν ευτροφισμό, τα χωροκατακτητικά είδη που προέρχονται από τα υδάτινα έρματα και η ρύπανση που οφείλεται στις έρευνες για πετρέλαιο και αέριο επιδεινώνουν περαιτέρω την κατάσταση. Η ποιότητα του αέρα, που συχνά επιβαρύνεται από τις τοπικές κλιματικές και γεωγραφικές συνθήκες, επηρεάζεται δυσμενώς από τις εκπομπές που προέρχονται από θαλάσσιες μεταφορές και χερσαίες δραστηριότητες (λιμένες, βιομηχανία). Η παράνομη θήρευση μεταναστευτικών πτηνών έχει επιπτώσεις σε ολόκληρη την ΕΕ. Δεν έχουν ακόμα ολοκληρωθεί ορισμένα δίκτυα προστατευόμενων περιοχών, όπως το Natura 2000 και το Emerald.
- **Φυσικοί και ανθρωπογενείς κίνδυνοι και κίνδυνοι που προκύπτουν από την κλιματική αλλαγή:** πέρα από τη σημαντική σεισμική δραστηριότητα, η περιοχή είναι εκτεθειμένη και ευάλωτη στις δυσμενείς επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Καθώς δεν έχει πραγματοποιηθεί κοινή εκτίμηση επικινδυνότητας, είναι ιδιαίτερα δύσκολο να γίνει διαχείριση του κινδύνου καταστροφών και να εφαρμοστούν ολοκληρωμένες στρατηγικές μετριασμού και προσαρμογής. Οι χώρες, καθώς διαθέτουν διαφορετικά επίπεδα πείρας, πόρων, και τεχνογνωσίας δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν μόνες τους την άνοδο της στάθμης της θάλασσας, τις πλημμύρες, την ξηρασία, τη διάβρωση του εδάφους και τις δασικές πυρκαγιές.

⁴ Η Βόρεια Αδριατική έχει μέσο βάθος 50 μέτρα περίπου. Τα ύδατα της Αδριατικής ανταλλάσσονται μόνο μία φορά κάθε 3 ή 4 έτη με τα ύδατα της Μεσογείου.

- **Διοικητικά και Θεσμικά Θέματα:** Οι ικανότητες σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο θα πρέπει να ενισχυθούν ώστε να εξασφαλιστεί η καταλληλότητα των υποδομών για διασυνοριακή συνεργασία και για οριζόντιο συντονισμό. Κατά την ευθυγράμμιση με τη νομοθεσία της ΕΕ και την πρόσβαση σε χρηματοδοτικά μέσα, υπάρχει ο κίνδυνος οι χώρες να εργάζονται με διαφορετικές ταχύτητες, γεγονός που εμποδίζει την εφαρμογή μακροπεριφερειακής προσέγγισης. Υπάρχουν επίσης προβλήματα διαφθοράς, τα οποία υπονομεύουν την εμπιστοσύνη των πολιτών και την ανάπτυξη. Οι μεταναστευτικές πιέσεις και το διασυνοριακό οργανωμένο έγκλημα απαιτούν συντονισμένες πολιτικές για την ασφάλεια των συνόρων.

2.2 ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

Η περιοχή αυτή προσφέρει επίσης πολλές ευκαιρίες, με μεγάλο δυναμικό για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη:

- Η **γαλάζια οικονομία** μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην ανάπτυξη. Η συμβολή αυτή επεκτείνεται από την ανάπτυξη γαλάζιων τεχνολογιών έως τη βιώσιμη παραγωγή και κατανάλωση θαλασσινών. Περιλαμβάνει εξειδικευμένες αγορές, π.χ. δραστηριότητες αναψυχής, ελεύθερου χρόνου και μικρές κρουαζιέρες. Η καινοτομία μπορεί να επιτρέψει στην ευάλωτη ναυπηγική βιομηχανία να στραφεί προς την κατασκευή σκαφών χαμηλών εκπομπών και ενεργειακά αποδοτικών⁵ και να συνεργαστεί με συναφείς τομείς, συμπεριλαμβανομένου του ναυτιλιακού εξοπλισμού και της ρομποτικής·
- **Συνδεσιμότητα:** η περιφέρεια βρίσκεται σε ένα σημαντικό σταυροδρόμι της Ευρώπης. Η λεκάνη Αδριατικής-Ιονίου αποτελεί φυσική οδό ναυσιπλοΐας που εισχωρεί σε βάθος την ΕΕ. Παρέχει τη φθηνότερη θαλάσσια οδό από την Άπω Ανατολή μέσω Σουέζ, καθιστώντας την απόσταση έως τις αγορές της Κεντρικής Ευρώπης 3.000 χλμ. συντομότερη από ό, τι μέσω των λιμένων του Βορά. Υπάρχει δυνατότητα για βελτίωση της συνδεσιμότητας ξηράς-θάλασσας και των διατροφικών μεταφορών, με συνακόλουθη αύξηση της ανταγωνιστικότητας των οικονομιών της ενδοχώρας·
- **Πολιτιστική και φυσική κληρονομιά και βιοποικιλότητα:** σε συνδυασμό με την εξαιρετική φυσική ομορφιά της, η πολιτιστική, ιστορική και αρχαιολογική κληρονομιά της περιφέρειας αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα πλεονεκτήματά της. Διαθέτει ορισμένες παγκοσμίου φήμης πόλεις (Βενετία, Ντουμπρόβνικ, Μόσταρ, Αθήνα) και φυσικούς βιοτόπους (λίμνες Plitvice και Σκόδρα). Χαρακτηρίζεται επίσης από βιοποικιλότητα: έχει εξαιρετικά πλούσια χλωρίδα, ιδίως στην οικολογική περιοχή του Δειναρικού Τόξου·
- **Τουρισμός:** ο τουρισμός, που ήδη αποτελεί ταχέως αναπτυσσόμενο τομέα και κύριο παράγοντα συμβολής στο ΑΕγχΠ, θα μπορούσε να ωφεληθεί περαιτέρω από την αυξημένη και βιώσιμη συνεργασία, ώστε να διευρύνει την αγορά του και την χρονική περίοδο που καλύπτει. Η εν λόγω περιοχή μπορεί να καταστεί παράδειγμα βιώσιμων, υπεύθυνων και διαφοροποιημένων τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών. Οι ήδη διαθέσιμες εμπορικές ευκαιρίες μπορούν να αξιοποιηθούν με πιο δυναμικό τρόπο, π.χ. με κρουαζιέρες που ωφελούν τις τοπικές οικονομίες, καθώς και μέσω της ερασιτεχνικής αλιείας. Η βιώσιμη διαχείριση του τουρισμού μπορεί να οδηγήσει σε εξάλειψη της γραφειοκρατίας, στη δημιουργία καλύτερου κλίματος για τις επιχειρήσεις και ειδικότερα

⁵ Όσον αφορά το SO₂, NO₂ και τα σωματίδια.

τις ΜΜΕ, στην καθιέρωση κοινών προτύπων, κανόνων και στατιστικών και στην προώθηση συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

3. Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ: ΕΝΑ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ

Στην έκθεσή της⁶ σχετικά με την προστιθέμενη αξία των μακροπεριφερειακών στρατηγικών, η Επιτροπή συνέστησε οι νέες μακροπεριφερειακές στρατηγικές να επικεντρώνονται σε περιορισμένο αριθμό σαφώς καθορισμένων στόχων και να ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες ανάγκες για βελτιωμένη και υψηλού επιπέδου συνεργασία. Μέσω μιας προσέγγισης από κάτω προς τα πάνω, πραγματοποιήθηκαν εκτεταμένες διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη για να καθοριστούν σαφείς στόχοι που αφορούν ειδικά την περιοχή.

Για τον σκοπό αυτό θα πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή ένα κυλιόμενο⁷ σχέδιο δράσης το οποίο θα συνοδεύει τη στρατηγική και θα διευρύνει τη θαλάσσια διάσταση, ώστε να καλύπτει και την ενδοχώρα. Το σχέδιο δράσης, το οποίο διαρθρώνεται γύρω από τέσσερις αλληλεξαρτώμενους πυλώνες στρατηγικής σημασίας, παρουσιάζει έναν κατάλογο πιθανών, ενδεικτικών δράσεων. Οι πυλώνες αυτοί είναι οι ακόλουθοι:

1. Γαλάζια ανάπτυξη
2. Σύνδεση της περιοχής (δίκτυα μεταφορών και ενέργειας)
3. Ποιότητα του περιβάλλοντος
4. Βιώσιμος τουρισμός

Εντοπίστηκαν επίσης δύο οριζόντια θέματα:

- οικοδόμηση ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της επικοινωνίας, για την αποτελεσματική υλοποίηση και για την αύξηση της ευαισθητοποίησης του κοινού και της στήριξης·
- έρευνα και καινοτομία για να δοθεί ώθηση στην απασχόληση υψηλής εξειδίκευσης, την ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα. Η συνεργασία στο πλαίσιο των διακρατικών δικτύων μπορεί να φέρει ιδέες στην αγορά, και να συμβάλει στην ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών.

Επιπλέον, η άμβλυνση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και η προσαρμογή σε αυτή, καθώς και η διαχείριση του κινδύνου φυσικών καταστροφών είναι οριζόντιες αρχές και για τους τέσσερις πυλώνες.

Κατά τη διαδικασία διαβούλευσης εντοπίστηκε επίσης, στο πλαίσιο κάθε πυλώνα, ένας μικρός αριθμός θεμάτων για το σχέδιο δράσης τα οποία απαιτούν επείγουσα προσοχή ενώ παράλληλα ωφελούνται περισσότερο από την κοινή δράση. Τα θέματα αυτά είναι επίσης σημαντικά για τις πολιτικές της ΕΕ και, ιδίως, αυτές που έχουν εδαφική διάσταση. Τα επιλεγμένα θέματα σε κάθε πυλώνα παρουσιάζονται παρακάτω.

⁶ COM(2013) 468 της 27.6.2013.

⁷ Το σχέδιο δράσης θα υποβάλλεται σε περιοδική αναθεώρηση και επικαιροποίηση όταν προκύπτουν νέες ανάγκες

3.1. ΓΑΛΑΖΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Στόχος του πυλώνα αυτού, τον οποίο συντονίζει η Ελλάδα και το Μαυροβούνιο⁸, είναι η προαγωγή καινοτομικής ναυτιλιακής και θαλάσσιας ανάπτυξης στην περιφέρεια με την προώθηση της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης και απασχόλησης και των επιχειρηματικών ευκαιριών στο πλαίσιο της γαλάζιας οικονομίας, περιλαμβανομένου του κλάδου της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας. Για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να δοθεί ώθηση σε συνεργατικούς σχηματισμούς που περιλαμβάνουν ερευνητικά κέντρα, δημόσιους οργανισμούς και ιδιωτικές εταιρείες. Η συντονισμένη διαχείριση της αλιείας θα βελτιώσει τη συλλογή, την παρακολούθηση και τον έλεγχο δεδομένων. Οι κοινές προσπάθειες σχεδιασμού και η αύξηση της διοικητικής ικανότητας και της ικανότητας συνεργασίας θα βελτιώσουν τη χρήση των υφιστάμενων πόρων και τη θαλάσσια διακυβέρνηση στο επίπεδο της θαλάσσιας λεκάνης.

Οι θαλάσσιες τεχνολογίες

Δημιουργία θέσεων εργασίας υψηλής ειδίκευσης και οικονομικών ευκαιριών, με έμφαση στην έρευνα και την καινοτομία, ανάπτυξη συνεργατικών σχηματισμών και μεταφορά γνώσης σε σχέση με θαλάσσιες βιοτεχνολογίες που αφορούν ειδικά την περιοχή και συνδέονται με τις περιφερειακές και εθνικές στρατηγικές ευφυούς εξειδίκευσης (π.χ. πράσινη ναυπηγία, σκάφη αναψυχής, βιοτεχνολογίες, υποβρύχια ρομποτική).

Αλιεία και ιχθυοκαλλιέργεια

Βελτίωση της αποδοτικότητας και της βιωσιμότητας της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, με τη βελτίωση της συλλογής, της παρακολούθησης και του ελέγχου των δεδομένων, με την εφαρμογή πολυετών σχεδίων διαχείρισης της αλιείας σε επίπεδο θαλάσσιας λεκάνης, με την εναρμόνιση των προτύπων, με τη βελτίωση των δεξιοτήτων και της ικανότητας ώστε να επιτευχθεί συμμόρφωση με τους κανόνες και τα πρότυπα της ΕΕ και με την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των τοπικών αλυσίδων ιχθυοπροϊόντων, ιδίως μέσω ειδικών πλατφορμών έρευνας και καινοτομίας, με από κοινού ανάπτυξη των γνώσεων σχετικά με την αγορά και με μεγαλύτερη διαφάνεια της εμπορίας και της μεταποίησης.

Ναυτιλιακή και θαλάσσια διακυβέρνηση και υπηρεσίες

Βελτίωση της διοικητικής και θεσμικής ικανότητας, των θαλάσσιων υπηρεσιών και καλύτερη διακυβέρνηση, συμπεριλαμβανομένης της ανταλλαγής δεδομένων, κοινός προγραμματισμός και συντονισμένη διαχείριση των υπαρχόντων πόρων (π.χ. θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό και ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών).

Ορισμένα παραδείγματα στόχων μέχρι το 2020 είναι τα εξής:

- αύξηση κατά 20% — σε σύγκριση με την τρέχουσα κατάσταση— των επενδύσεων στην έρευνα σχετικά με γαλάζιες τεχνολογίες·
- πολυετή σχέδια διαχείρισης της αλιείας που πρέπει να εγκριθούν και να τεθούν σε εφαρμογή στο επίπεδο της θαλάσσιας λεκάνης·

⁸ Ένα δίδυμο χωρών - ένα κράτος μέλος της ΕΕ και μία τρίτη χώρα - συντόνισε την κατάρτιση του σχεδίου δράσης όσον αφορά τον πυλώνα της επιλογής τους.

- το 100 % των υδάτων να τελούν υπό εθνική δικαιοδοσία βάσει του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού και το 100 % των ακτών να καλύπτονται από την ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών και να λειτουργούν πλήρως οι μηχανισμοί εφαρμογής των εν λόγω προγραμμάτων.

3.2. ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Στόχος σε αυτόν τον πυλώνα, ο οποίος θα συντονίζεται από την Ιταλία και η Σερβία⁹, είναι η βελτίωση της σύνδεσης των δικτύων μεταφορών και ενέργειας εντός της περιοχής και με την υπόλοιπη Ευρώπη. Τα διασυνδεδεμένα και βιώσιμα δίκτυα μεταφορών και ενέργειας είναι απαραίτητα για την ανάπτυξη της περιφέρειας. Απαιτείται συνεργασία για να μειωθούν τα σημεία συμφόρησης και να αναπτυχθούν δίκτυα υποδομών και ρυθμιστικών πλαισίων. Η συντονισμένη παρακολούθηση της θαλάσσιας κυκλοφορίας και των συνδυασμένων μεταφορών θα αυξήσει την ανταγωνιστικότητα.

Θαλάσσιες μεταφορές

Η ασφαλής θαλάσσια κυκλοφορία εξαρτάται από εναρμονισμένα συστήματα επιτήρησης και δημιουργία σύγχρονων διατροφικών λιμένων, που εργάζονται σε συνεργατικούς σχηματισμούς. Απαιτείται συνεργασία μεταξύ των χωρών και των λιμένων για την αναβάθμιση της διαχείρισης της κυκλοφορίας για την αντιμετώπιση συμφόρησης και να είναι ανταγωνιστική σε παγκόσμιο επίπεδο, ιδίως με τους λιμένες της Βόρειας Ευρώπης.

Διατροφικές συνδέσεις με την ενδοχώρα

Για να υποστηριχθεί η αύξηση των θαλάσσιων μεταφορών εμπορευμάτων, πρέπει να αναβαθμιστούν οι διατροφικές συνδέσεις με την ενδοχώρα. Η ανάπτυξη κόμβων που να συνδυάζουν τις θαλάσσιες, σιδηροδρομικές, οδικές, εναέριες και εσωτερικές πλωτές μεταφορές πρέπει να βασιστεί σε βιώσιμα συστήματα μεταφορών που συνδέονται με τοπικά και περιφερειακά σχέδια για την ποιότητα του αέρα. Θα πρέπει να λαμβάνονται κοινά μέτρα, τόσο υλικά όσο και άυλα, για τη μείωση των σημείων συμφόρησης στα σύνορα.

Δίκτυα ενέργειας

Οι τρεις στόχοι της ενεργειακής πολιτικής της ΕΕ –ανταγωνιστικότητα, εφοδιαστική ασφάλεια και βιωσιμότητα– θα επιτευχθούν μέσω μιας καλά διασυνδεδεμένης ενεργειακής αγοράς. Χρειάζονται επενδύσεις για τη σύνδεση των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας και για τη ολοκλήρωση των δικτύων φυσικού αερίου. Θα επιβληθούν ρυθμιστικά μέτρα για την άρση των εμποδίων στις διασυνοριακές επενδύσεις.

Ορισμένα παραδείγματα στόχων μέχρι το 2020 είναι τα εξής:

- Να διπλασιαστεί το σημερινό μερίδιο αγοράς της περιοχής Αδριατικής-Ιονίου στις μεταφορές με εμπορευματοκιβώτια, με ταυτόχρονο περιορισμό των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

⁹ Βλ. υποσημείωση 8

- Να μειωθεί ο χρόνος που απαιτείται για τις περιφερειακές διελεύσεις συνόρων κατά 50 %.

3.3. ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Στόχος σε αυτόν τον τομέα, ο οποίος συντονίζεται από τη Σλοβενία και τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη¹⁰, είναι η αντιμετώπιση της ποιότητας του περιβάλλοντος μέσω της συνεργασίας στο επίπεδο της περιοχής. Αυτό θα συμβάλει στην καλή περιβαλλοντική κατάσταση των θαλάσσιων και των παράκτιων οικοσυστημάτων, στη μείωση της θαλάσσιας ρύπανσης, στον περιορισμό, στην άμβλυνση και στην εξισορρόπηση της στεγανοποίησης του εδάφους¹¹, στη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης¹² και στην ανάσχεση της απώλειας βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των οικοσυστημάτων. Η κοινή δράση για τη διατήρηση οικολογικών περιφερειών που εκτείνονται σε διάφορες χώρες ωφελεί τη φυσική κληρονομιά της Ευρώπης· διασφαλίζει επίσης ότι οι επενδύσεις σε υποδομές δεν επιβαρύνουν το περιβάλλον και το τοπίο ούτε αυξάνουν τη ρύπανση.

Το θαλάσσιο περιβάλλον.

- **Απειλές για την παράκτια και θαλάσσια βιοποικιλότητα:** η πίεση που ασκείται στα θαλάσσια και παράκτια οικοσυστήματα μειώνεται με την καλύτερη γνώση της βιοποικιλότητας, τη συντονισμένη εφαρμογή του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού και την ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών, τη σχετική περιβαλλοντική νομοθεσία¹³ και την κοινή αλιευτική πολιτική. Η βελτίωση των διασυνοριακών ανοικτών υδάτινων δικτύων προστατευόμενων θαλάσσιων περιοχών και η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των διαχειριστικών αρχών συμβάλλει περαιτέρω στη διατήρηση της βιοποικιλότητας.
- **Ρύπανση της θάλασσας:** οι συντονισμένες επενδύσεις για εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων και στερεών αποβλήτων, οι κοινές προσπάθειες για την αντιμετώπιση ολόκληρου του κύκλου ζωής των θαλάσσιων απορριμμάτων, η από κοινού χρήση των ικανοτήτων για την αποτροπή και την αντιμετώπιση των πετρελαιοκηλίδων και άλλης ρύπανσης μεγάλης κλίμακας, ο περιορισμός του υποθαλάσσιου θορύβου, καθώς και η ευαισθητοποίηση των γεωργών σχετικά με τις αρνητικές επιπτώσεις της υπερβολικής χρήσης νιτρικών αλάτων θα μειώσουν σημαντικά τις απειλές για την άγρια θαλάσσια πανίδα και την ανθρώπινη υγεία.

Διακρατικοί χερσαίοι οικότοποι και βιοποικιλότητα

Θα ενθαρρυνθεί η από κοινού διαχείριση διακρατικών οικολογικών περιοχών, καθώς και του υγιούς πληθυσμού των μεγάλων σαρκοφάγων, και θα ληφθούν μέτρα για την ενίσχυση της συμμόρφωσης με κανόνες που διέπουν το κυνήγι μεταναστευτικών πτηνών.

Ορισμένα παραδείγματα στόχων είναι τα εξής:

¹⁰ Βλ. υποσημείωση 8

¹¹ SWD(2012) 101–Κατευθυντήριες γραμμές για τις βέλτιστες πρακτικές περιορισμού, μετριασμού ή εξισορρόπησης της στεγανοποίησης του εδάφους,

¹² Όσον αφορά το SO₂, το NO₂, τα σωματίδια και το όζον.

¹³ Ιδίως η οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική και οι οδηγίες της ΕΕ για τους οικοτόπους και τα πτηνά

- Δημιουργία μιας κοινής πλατφόρμας όλων των χωρών για τη συλλογή, την έρευνα και την ανάλυση δεδομένων έως το τέλος του 2015.
- Ενίσχυση των δικτύων Natura 2000 και Emerald και δημιουργία ενός συνεκτικού δικτύου προστατευόμενων θαλάσσιων περιοχών βάσει της οδηγίας-πλαισίου για τη θαλάσσια στρατηγική έως το 2020.
- Κάλυψη έως το 2020 του 10 % της Αδριατικής θάλασσας και του Ιονίου πελάγους από το πρόγραμμα για τις προστατευόμενες θαλάσσιες περιοχές, σύμφωνα με τις διεθνείς δεσμεύσεις.

3.4. ΒΙΩΣΙΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Στόχος σε αυτόν τον πυλώνα, τον οποίο θα συντονίζει η Κροατία και η Αλβανία¹⁴, είναι να αναπτυχθεί πλήρως το δυναμικό της περιφέρειας όσο αφορά τον καινοτόμο, βιώσιμο και υπεύθυνο ποιοτικό τουρισμό. Η διαφοροποίηση των τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών, παράλληλα με την αντιμετώπιση του φαινομένου της εποχικότητας, θα ενισχύσει τις επιχειρήσεις και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Η εμπορική προώθηση σε παγκόσμιο επίπεδο ενός σήματος της περιοχής Αδριατικής-Ιονίου για τα τουριστικά προϊόντα και τις τουριστικές υπηρεσίες θα αυξήσει τη ζήτηση.

Διαφοροποιημένη τουριστική προσφορά (προϊόντα και υπηρεσίες)

Το δυναμικό της πλούσιας κληρονομιάς της περιοχής δεν έχει ακόμη αξιοποιηθεί πλήρως. Μπορούν να αξιοποιηθεί το κλίμα και η αγορά για τη δημιουργία μιας ισχυρής επιχειρηματικής δυναμικής με βάση τις βέλτιστες πρακτικές. Μπορούν να προωθηθούν εναλλακτικές μορφές τουρισμού, για όλο το έτος, στο πλαίσιο σχεδίων δράσης εδαφικής ανάπτυξης. Η διαφοροποίηση και η βελτίωση της ποιότητας της τουριστικής προσφοράς αποτελεί ουσιαστικό παράγοντα για την ανάπτυξη βιώσιμων τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών.

Βιώσιμη και υπεύθυνη διαχείριση του τουρισμού (καινοτομία και ποιότητα)

Απαιτούνται περισσότερα μέτρα για την αειφόρο και υπεύθυνη ανάπτυξη των ενδιαφερόμενων φορέων στον κλάδο του τουρισμού. Τα εν λόγω μέτρα περιλαμβάνουν τη θέσπιση κοινών προτύπων και κανόνων, τη μείωση του περιβαλλοντικού αντικτύπου του μαζικού τουρισμού, τη βελτίωση των ικανοτήτων και τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων παραγόντων (δημόσιος τομέας, ιδιωτικός τομέας, επισκέπτες) στην προώθηση της έννοιας του βιώσιμου και υπεύθυνου τουρισμού.

Ορισμένα παραδείγματα στόχων μέχρι το 2020 είναι τα εξής:

- αύξηση κατά 50 % των αφίξεων τουριστών εκτός τουριστικής περιόδου·
- δημιουργία 5 νέων μακροπεριφερειακών τουριστικών διαδρομών.

¹⁴ Βλ. υποσημείωση 8

4. ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

Η πείρα από τις υφιστάμενες μακροπεριφερειακές στρατηγικές δείχνει ότι οι καλοί και σταθεροί μηχανισμοί διακυβέρνησης είναι κρίσιμης σημασίας για την αποτελεσματική υλοποίηση. Στην έκθεση της Επιτροπής σχετικά με τη διακυβέρνηση του Μαΐου 2014¹⁵ εντοπίζονται τρεις βασικές ανάγκες: ισχυρότερη πολιτική ηγεσία, αποτελεσματική λήψη αποφάσεων και καλή οργάνωση.

Η καλύτερη διακυβέρνηση δεν αφορά νέα ταμεία ούτε γραφειοκρατία, αλλά με ποιον τρόπο και από ποιον θα εφαρμοστεί η στρατηγική και με ποιον τρόπο και από ποιον θα δρομολογηθούν και θα χρηματοδοτηθούν οι κοινές ενέργειες. Η διακυβέρνηση πρέπει να έχει τόσο πολιτική όσο και επιχειρησιακή διάσταση, με τα αρμόδια υπουργεία και τους φορείς υλοποίησης να καθορίζουν στρατηγικούς στόχους, και, στη συνέχεια, να εξασφαλίζουν την αυστηρή παρακολούθηση των εργασιών. Αυτό θα αποφέρει σαφέστερα αποτελέσματα και μεγαλύτερο αντίκτυπο.

Συντονισμός

Απαιτείται συντονισμός μεταξύ των συμμετεχουσών χωρών, καθώς και μεταξύ των διαφόρων υπουργείων και των επιπέδων λήψης αποφάσεων στο εσωτερικό κάθε χώρας. Για κάθε πλώνα δύο συντονιστές από τα σχετικά υπουργεία που αντιπροσωπεύουν δύο διαφορετικές χώρες θα συνεργαστούν στενά με διασυνοριακούς εταίρους για την ανάπτυξη και την εφαρμογή του σχεδίου δράσης.

Η Επιτροπή θα ενεργεί ως ανεξάρτητος μεσολαβητής και θα παρέχει την προοπτική της ΕΕ, υποστηριζόμενη από μια ομάδα υψηλού επιπέδου σχετικά με τις μακροπεριφερειακές στρατηγικές με εκπροσώπους της ΕΕ- 28, καθώς και των τρίτων χωρών που συμμετέχουν στις στρατηγικές.

Υλοποίηση

Βασικές προϋποθέσεις για την ορθή υλοποίηση είναι, μεταξύ άλλων:

- οι χώρες να αναγνωρίζουν τη στρατηγική ως διατομεακή πολιτική που παρουσιάζει ενδιαφέρον για κάθε επίπεδο διακυβέρνησης·
- η πλήρης και αποτελεσματική συμμετοχή των χωρών που δεν είναι μέλη της ΕΕ σε όλα τα επίπεδα·
- πολιτική στήριξη σε υψηλό επίπεδο, καθώς οι υπουργοί θα είναι αυτοί που θα καθορίζουν τη γενική κατεύθυνση της στρατηγικής, λαμβάνοντας την κυριότητα και την ευθύνη για αυτή, ευθυγραμμίζοντας τις πολιτικές και τα κονδύλια και παρέχοντας πόρους και κύρος για το επίπεδο λήψης αποφάσεων και το τεχνικό επίπεδο·
- ως εγγυητής της διάστασης της ΕΕ, η Επιτροπή να εξασφαλίζει μια στρατηγική προσέγγιση σε επίπεδο ΕΕ·
- οι χώρες να παρακολουθούν και να αξιολογούν την πρόοδο, παρέχοντας καθοδήγηση όσον αφορά την εκτέλεση·
- καλή χρήση των εργασιών των υφιστάμενων περιφερειακών οργανώσεων·

¹⁵ Έκθεση της Επιτροπής σχετικά με τη διακυβέρνηση των μακροπεριφερειακών στρατηγικών, COM (2014)284 της 20ής Μαΐου 2014

- αξιόπιστη στήριξη που παρέχεται στους συντονιστές των πυλώνων, ιδίως με τη χρήση της θεσμικής συνδρομής και της συνδρομής για τη δημιουργία ικανοτήτων από το πρόγραμμα διακρατικής συνεργασίας Αδριατικής - Ιονίου για την περίοδο 2014-2020.
- συμμετοχή βασικών ενδιαφερομένων: εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών, βουλευτών (σε περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο), οικονομικών και κοινωνικών εταίρων, της κοινωνίας των πολιτών, ακαδημαϊκών και ΜΚΟ.

Για να ξεκινήσει η στρατηγική σε στερεά βάση, πρέπει να ληφθούν έγκαιρα αποφάσεις σχετικά με τα εν λόγω ζητήματα.

Χρηματοδότηση

Η συγκεκριμένη στρατηγική θα υλοποιηθεί, μεταξύ άλλων, με την κινητοποίηση και την ευθυγράμμιση της υφιστάμενης ευρωπαϊκής και εθνικής χρηματοδότησης που αφορά τους τέσσερις πυλώνες και τα σχετικά θέματα. Με την έγκριση της στρατηγικής, οι κυβερνήσεις από τις συμμετέχουσες χώρες θα δεσμευτούν για την κινητοποίηση της εν λόγω χρηματοδότησης για την εκτέλεση του σχεδίου δράσης. Ειδικότερα, το Ευρωπαϊκό Διαρθρωτικό και Επενδυτικό Ταμείο και ο μηχανισμός προενταξιακής βοήθειας για την περίοδο 2014-2020 παρέχουν σημαντικούς πόρους και ευρύ φάσμα εργαλείων και τεχνικών επιλογών.

Άλλα ταμεία και μέσα σχετικά με τους πυλώνες είναι διαθέσιμα, κυρίως το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» για όλους τους πυλώνες, η διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» για τον πυλώνα 2, το πρόγραμμα LIFE για τον πυλώνα 3, καθώς και για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτή, και, για τον πυλώνα 4, το πρόγραμμα COSME για τις ΜΜΕ. Άλλα διαθέσιμα μέσα, ιδίως από το επενδυτικό πλαίσιο για τα Δυτικά Βαλκάνια, από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και από άλλους διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς.

Τα εν λόγω ταμεία και μέσα θα οδηγήσουν σε σημαντική μόχλευση και προσέλκυση κεφαλαίων από ιδιώτες επενδυτές. Η στρατηγική θα αξιοποιήσει επίσης το έργο που έχει επιτευχθεί μέσω δύο άλλων μακροπεριφερειακών στρατηγικών όσον αφορά την καινοτόμο χρηματοδότηση.

Υποβολή εκθέσεων και αξιολόγηση

Η αξιολόγηση θα βασιστεί στις εργασίες των συντονιστών των πυλώνων, οι οποίοι θα υποβάλουν έκθεση προόδου όσο αφορά την επίτευξη των στόχων.

Για να καλυφθούν τα κενά όσον αφορά τα διαθέσιμα δεδομένα που απαιτούνται για να σκιαγραφηθεί η αρχική κατάσταση, ιδίως στις τρίτες χώρες, η συλλογή δεδομένων θα προωθηθεί ως οριζόντιο ζήτημα της παραγωγικής ικανότητας μέσω του προγράμματος διακρατικής συνεργασίας Αδριατικής-Ιονίου. Ενώ ο βασικός δείκτης της επιτυχίας είναι η εφαρμογή του σχεδίου δράσης, πρέπει να αναπτυχθούν ως ένα πρώτο βήμα πιο λεπτομερείς δείκτες.

Οι συμμετέχουσες χώρες θα διοργανώνουν ένα ετήσιο φόρουμ για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων, τη διαβούλευση σχετικά με αναθεωρημένες ενέργειες και τη χάραξη νέων προσεγγίσεων.

5. ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Χωρίς να απαιτεί αλλαγές της νομοθεσίας της ΕΕ, η στρατηγική αποβλέπει στην ενίσχυση των πολιτικών της ΕΕ που αφορούν την περιφέρεια¹⁶. Υποστηρίζει επίσης τη μεγαλύτερη τήρηση των νομικών υποχρεώσεων της ΕΕ, αντιμετωπίζοντας τυχόν ελλείψεις και πρακτικές δυσκολίες, ιδίως σε σχέση με την ενιαία αγορά και το περιβάλλον¹⁷. Έμφαση δίνεται σε μια ολοκληρωμένη προσέγγιση, η οποία συνδυάζει διαφορετικούς τομείς πολιτικής για μια συνεκτική από εδαφική άποψη εφαρμογή των πολιτικών της ΕΕ. Η προσέγγιση αυτή δίνει έμφαση στις διασυνδέσεις των διαφόρων πολιτικών και προγραμμάτων της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των στρατηγικών της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα¹⁸, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή¹⁹ και τα προγράμματα - πλαίσια για την Ε&Α της ΕΕ.

6. ΕΥΡΥΤΕΡΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

Πρέπει να διασφαλιστεί ο συντονισμός με τη στρατηγική της ΕΕ για την περιφέρεια του Δούναβη, καθώς και με τη μελλοντική στρατηγική της ΕΕ για την περιφέρεια των Άλπεων. Το πρόγραμμα INTERACT μπορεί να διαδραματίσει κεντρικό ρόλο στο πλαίσιο αυτό.

Πρέπει να επιδιώκονται συνέργειες με άλλους διακυβερνητικούς φορείς, οι οποίοι ανταποκρίνονται στη γεωγραφία της στρατηγικής όπως η πρωτοβουλία Αδριατικής-Ιονίου (ΠΑΙ), ή με διαφορετικό/ευρύτερο πεδίο εφαρμογής, όπως το Συμβούλιο Περιφερειακής Συνεργασίας (RCC) ή η Κεντροευρωπαϊκή Πρωτοβουλία (CEI).

Είναι σημαντικός ο συντονισμός με προγράμματα και πρωτοβουλίες που αφορούν ολόκληρη τη Μεσόγειο²⁰ καθώς και η συνοχή με τα υφιστάμενα νομικά πλαίσια²¹.

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Μετά από μια μακρά περίοδο πολιτικών και οικονομικών δυσχεριών, ανοίγονται σήμερα καλύτερες προοπτικές για την περιφέρεια Αδριατικής-Ιονίου. Η στρατηγική, εξασφαλίζοντας ένα γενικό πλαίσιο για τον συντονισμό της πολιτικής και της εδαφικής συνεργασίας, θα καταστήσει την περιοχή έναν τόπο στον οποίο οι άνθρωποι θα μπορούν να ζουν, να εργάζονται και την απολαμβάνουν καλύτερα. Η στρατηγική αυτή θα μπορέσει να λειτουργήσει ως υπόδειγμα ανάπτυξης, δημιουργίας θέσεων εργασίας και ιδεών, καθώς και ως πύλη προς άλλα μέρη του κόσμου. Οι κοινές προσπάθειες μπορούν να προετοιμάσουν σωστά την περιφέρεια για τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες του 21ου αιώνα.

¹⁶ Όπως η οδηγία για τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό, η κοινή αλιευτική πολιτική, η πολιτική της ΕΕ για τη διαχείριση του κινδύνου καταστροφών, τα διευρωπαϊκά δίκτυα (μεταφορές, ενέργεια), η μελλοντική κοινότητα μεταφορών, κ.λπ.

¹⁷ Ιδίως η οδηγία για τα πτηνά και τους οικοτόπους, η οδηγία πλαίσιο για τα ύδατα, η οδηγία πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική, η οδηγία για τα νιτρικά άλατα, η οδηγία για την ποιότητα του αέρα του περιβάλλοντος, η οδηγία για τα εθνικά ανώτατα όρια εκπομπών και η οδηγία-πλαίσιο για τα απόβλητα.

¹⁸ COM(2011) 244

¹⁹ COM(2013) 216

²⁰ Ειδικότερα, η Ένωση για τη Μεσόγειο και η Γενική Επιτροπή Αλιείας της Μεσογείου.

²¹ Κυρίως η «Σύμβαση της Βαρκελώνης για την προστασία του θαλασσίου περιβάλλοντος και των παρακτίων περιοχών της Μεσογείου»

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καλεί το Συμβούλιο να εγκρίνει την παρούσα ανακοίνωση. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η Επιτροπή των Περιφερειών και η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έχουν επίσης κληθεί να εξετάσουν το παρόν έγγραφο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΔΡΙΑΤΙΚΗ ΘΑΛΑΣΣΑ ΚΑΙ ΤΟ ΙΟΝΙΟ ΠΕΛΑΓΟΣ

